

Erdészeti Lapok

Az Országos Erdészeti Egyesület folyóirata
CXXXVII. évfolyam 4. szám
(április)

Főszerkesztő
PÁPAI GÁBOR

A szerkesztőbizottság elnöke:
DR. SZIKRA DEZSŐ

A Szerkesztőbizottság tagjai: dr. Bartha Dénes, dr. Bondor Antal, Dévai Péter, Gencsi Zoltán, dr. Járasi Lőrinc, dr. Király Pál, Oláh Tibor, Pintér Ottó, Répászky Miklós, dr. Somogyi Zoltán, Szakács László, Tóth Miklós.

Szerkesztőség: 1027 Budapest, Fő u. 68.
Telefon/fax: 201-7737
Mobil: 06-30-97-15-255

Kiadó:
Országos Erdészeti Egyesület
1027 Budapest, Fő u. 68.

Felelős kiadó:
KÁLDY JÓZSEF

Nyomdai munkák: INNOVA-PRINT, Budapest
Felelős vezető: ifj. Komornik Ferenc

A kézirat lezárva: 2002. március 31.

ISSN: 1215-0398

Terjeszti az Országos Erdészeti Egyesület. Felvilágosítást a lappal kapcsolatban az Egyesület ad. Megjelenik havonta. A beküldött kéziratokat, fényképeket nyilvántartásba vesszük. A cikkek, írások nem feltétlenül azonosak a szerkesztő véleményével, azok tartalmáért mindenkor a szerző felel. A szerkesztőség fenntartja magának a szerkesztés jogát. Honoráriumot – megegyezéssel – csak felkért íráskért, a fotóért, illetve grafikai munkákért fizetünk.

Címképünk: Tavasz

Fotó: Pápai Gábor

Fotó: Szakács László

Tartalom

Osváth Györgyné: Erdőgazdálkodók támogatása
2002-ben 105

Markovics Tibor: Az erdők és az erdészet jövője 107

Természet–Erdő–Gazdálkodás: Az erdőszegély 109

Gerely Ferenc: Bosznia és Hercegovina
erdőgazdálkodása 113

Vonalkódos terméknnylvántartás 116

Japán erdeiről 4. rész 118

Az Országos Erdészeti
Egyesület könyvtára 120

Videófilm a szaporítóanyag-előállításról 124

**Az átmeneti terjedelem-csökkenés miatt szerzőink
szíves türelmét kéri a szerkesztőség.**

A lapot
Magyarország legnagyobb médiafigyelője, az

» **OBSERVER** «

OBSERVER BUDAPEST MÉDIAFIGYELŐ KFT.
1084 Budapest, Auróra u. 11.
Tel.: 303-4738

rendszeresen szemlézi

OEE Titkárság
tel.: 201-6293, Fax: 212-7518
e-mail: oee@mtesz.hu
Internet cím:
www.quercus.emk.nyme.hu/oee

Az erdőgazdálkodók által igényelhető támogatások a 2002. évben

A 2001–2002. évi költségvetési törvény alapján erdőgazdálkodási célú támogatásokra a táblázatban szereplő előirányzatokat határozták meg.

Táblázat: Előirányzat a 2001–2002. évi költségvetési törvény alapján erdőgazdálkodási célú támogatásokra (millió Ft-ban)

Jogcím	2001.	2002.
Erdőtelepítés, erdőszerkezet-átalakítás, fásítás	6 000	6 000
Erdészeti közcélú feladatok ebből:	4 430	4 430
– költségvetési támogatás	1 230	1 230
– erdőfenntartási járulék és bírság befizetése	3 200	3 200
Erdei vasutak működtetése	110	110
Jóléti és parkerdők fenntartása	210	210
Erdőkárok felszámolása	324	360
Együtt	11 074	11 110

A támogatások igénybevételének általános feltételeit a 215/2001. (XI. 17.) Kormányrendelet írja elő, amelynek lényeges elemei az alábbiak:

1. A támogatás igénybevételének lényegesebb előfeltételei:

– Adatszolgáltatási kötelezettség a gazdálkodási tevékenységről, valamint a nyilvántartásba vételi kötelezettség, melynek szabályait a 236/1998. (XII. 30.) Kormányrendelet írja elő. A kizárólag erdőgazdálkodási tevékenységet végző mezőgazdasági termelőnek a nyilvántartásba vételét az illetékes erdészeti hatóságnál kell kérnie.

– A kormányrendelet 3. § (1) bekezdésének c) pontja alapján támogatásban az részesülhet, aki/amely lejárt határidejű köztartozással nem rendelkezik, amelyről az igazolást csatolni kell. Köztartozásnak minősülnek az erdőtervényben előírt befizetési kötelezettségek (erdőfenntartási járulék, erdőgazdálkodási bírság, erdővédelmi bírság és az újraerdősítési költség) is.

Az erdőgazdálkodási célú támogatások folyósításához év közben nem, csak az éves végelszámolás előtt kell a köztartozásokról igazolást beadni. Amennyiben viszont ekkor lejárt határidejű köztartozása van az erdőgazdálkodónak, az év közben kifizetett támogatások jogosulatlanul igénybe vett támogatásnak minősülnek és az addig fo-

lyósított támogatások visszafizetésére az erdészeti hatóság intézkedik.

Az agrárgazdasági célok 2002. évi támogatásáról szóló 102/2001. (XII. 16.) FVM rendelet alapján igényelhető támogatások.

I. Az erdővédelem és az erdőgazdálkodási tevékenység támogatása

1. Erdőtelepítés, erdőszerkezet-átalakítás és fásítás támogatása.

Az ország erdőterületének mennyiségi növelése, minőségi javítása, az erdőgazdasági, környezetvédelmi, szociális és üdülési funkciójának fejlesztése érdekében pályázat alapján igényelhető fejlesztési célú támogatások:

a) új erdők telepítési munkáihoz – tervezéshez, talaj-előkészítéshez, erdősítéshez és ápoláshoz – az erdőtelepítés műszaki befejezéséig;

b) befejezett erdősítések ápolásához, a telepítés befejezésétől számított tíz éven belül;

c) mező- és legelővédő erdősávok, továbbá utak, vasutak, csatornák, vízfolyások mentén, települések körül a talajvédelem és egyéb védelem érdekében erdősávok, illetve fásítások létesítéséhez;

d) erdőállományok szerkezet-átalakításának költségeihez;

e) törzsültetvények szabvány szerinti létesítéséhez, korszerűsítéséhez azok termőre fordulásáig;

f) csemetekertek létesítéséhez;

g) erdőállományok telepítését és védelmét szolgáló műszaki berendezések tervezéséhez, létesítéséhez és felújításához;

h) erdőkben szociális, üdülési, oktatási célt szolgáló műszaki létesítmények és berendezések tervezéséhez, létesítéséhez és felújításához.

A támogatások normatív módon, illetve ráfordításos alapon kerülnek megállapításra.

2. Erdészeti közcélú feladatok ellátásának támogatása.

Az erdők természetes és mesterséges felújítása, az erdők ápolása és nevelése, az erdők területének, természeti egyensúlyának és egészségi állapotának megőrzése érdekében az alábbi célokra igényelhető támogatás:

a) az erdő természetes, illetőleg mesterséges felújításához, valamint a fiatal erdők ápolásához és neveléséhez,

b) az elhúzódó kárpótlási és részaránytulajdon átadási folyamatokban keletkezett rontott erdők felújításához,

c) a közcélból fenntartott gyenge termőhelyi adottságú erdők felújításához,

d) az erdőgazdálkodási üzemterv, üzemtervi kivonat készítéséhez,

e) a miniszter által elrendelt közérdekű erdővédelmi munka költségeinek fedezetéhez, feltéve, hogy a munkák elvégzése nem a gazdálkodó mulasztása miatt vált szükségessé,

f) a kijelölés alapján végzett erdőgazdálkodási tevékenység költségeire, amennyiben azok meghaladják az erdei haszonvételekből származó bevételt,

g) a magán-erdőgazdálkodás területén végzett erdészeti szakirányú oktatás költségeihez,

h) az erdei természeti rendszerek fenntartására, valamint az erdészeti ismeretterjesztésre, kutatásra.

Lényegesebb változások:

– az erdőfelújítás és erdőnevelés normatív támogatásának mértéke tíz százalékkal emelkedett,

– az éves költségvetési elszámolás határidőn túli benyújtása jogvesztő hatályú és igazolási kérelem benyújtásának nincs helye. (Ez egyébként az általános feltételekről szóló kormányrendeletben is elő van írva.)

3. Erdei vasutak működtetésének támogatása a közcélú személyszállítás üzemeltetési és fenntartási költségeinek az árbevétel meghaladó különbözetéig igényelhető.

4. Jóléti és parkerdő fenntartás támogatása az erdők közjóléti, szociális és egyéb célokat szolgáló létesítményeinek üzemeltetési és fenntartási költségeihez való hozzájárulás.

5. Az erdőkárok elhárításának támogatása őshonos, lombos erdőállományalkotó fő fafajok, valamint a fenyők elhalása miatt kitermelt száradék faanyag után igényelhető, a támogatás mértéke nyolcszáz Ft/m³.

A támogatás igénylésének feltétele, hogy a kitermelés mértékének évente legalább a károsodott erdőrésztlet élőfakészletének több, mint öt százalékának kell lennie.

6. Erdészeti szakirányítás igénybevételének támogatása.

Az erdőtervény alapján az erdőgazdálkodó saját maga köteles gondoskod-

ni erdészeti szakszemélyzet igénybevételeiről, ha háromszáz hektár vagy annál nagyobb területen folytat erdőgazdálkodási tevékenységet. Ugyancsak e törvény és külön jogszabály alapján erdészeti szakszemélyzet útján köteles gondoskodni az erdő őrzéséről.

Az e jogcímen igényelhető támogatásoknál az alábbi változások vannak:

b) az integrátorok által igényelhető támogatás mértéke

- a szakirányított terület után hektáronként ezerhatszáz forintból kettőezer forintra,

- az erdészeti hatóságnál nyilvántartott üzemi területe után hektáronként hétszáz forintból egyezer forintra emelkedett.

c) Évközi szerződés esetén a támogatás időarányosan vehető igénybe. Az időarányos támogatás kezdő időpontja nem lehet korábbi, mint a szerződés földművelésügyi hivatalba történt benyújtásának időpontja.

7. Egyes gazdálkodó szervezeteket segítő támogatás:

Az erdőbirtokossági társulatok és a kizárólag erdőgazdálkodási, valamint ahhoz közvetlenül kapcsolódó tevékenységet végző erdőszövetkezetek támogatást igényelhetnek az alapítás költségeihez, melynek mértéke ez évben is a számlával igazolt költségek nyolcvan százaléka, de legfeljebb négyszázezer forint lehet.

Forgóeszköz feltöltéshez igényelhető támogatás mértéke:

- erdőbirtokossági társulat és erdőszövetkezet esetén a működési költségek részbeni megtérítéséhez hektáronként százötvenezer forint, illetve legfeljebb ötmillió forint, de nem haladhatja meg a számlával igazolt, ténylegesen elszámolt működési költségek ötven százalékát.

- 2002. évtől az erdőgazdálkodási integrátor – kivéve az erdőbirtokossági társulatot és erdőszövetkezetet – a működési költségeinek részbeni megtérítéséhez az integrált terület után hektáronként tízezer forint, illetve legfeljebb tízmillió forint támogatást igényelhet, de nem haladhatja meg az erdőgazdálkodási tevékenységből származó nettó árbevétel tíz százalékát. Évközi szerződéskötés esetén a támogatás időarányosan vehető igénybe.

II. Az agrárágazat egységes támogatási rendszerén belül az erdőgazdálkodók az alábbi célokra is igényelhetnek támogatást:

- éven belüli lejáratú forgóeszközhitel kamattámogatása,

- éven túli lejáratú forgóeszközhitel kamattámogatása,

- biológiai alapok fejlesztése, fenntartása, megőrzése,

- szaktanácsadás támogatása,

- gazdálkodás eredményességét segítő ismeretátadás támogatása,

- a ténylegesen kifizetett, igazolt erdőgazdálkodási biztosítási díj harminc százalékáig lehet igényelni,

- erdészeti szaporítóanyag előállítás támogatása,

- erdőgazdálkodási tevékenységhez kötött beruházások közül az erdőfeltárás célját szolgáló létesítmények megvalósítása és felújítása. E jogcímen támogatás igénylése esetén az áfa-t nem tartalmazó beruházási költség legalább huszonöt százalékának megfelelő saját forrás megléte szükséges, valamint a különböző jogcímenek igénybe vehető támogatások együttes mértéke nem haladhatja meg a hetvenöt százalékot. A támogatások mértéke az áfa nélküli beruházási költség legfeljebb huszonöt százaléka, maximum ötvenmillió forint, valamint legfeljebb kettőszázmillió,

- új mezőgazdasági gép vásárlásához az áfa-t nem tartalmazó beszerzési ár, de legfeljebb a mezőgazdasági gépek katalógusában ugyanezen gépre közölt ár huszonöt százalékának megfelelő fejlesztési célú támogatás, valamint legfeljebb kettőszázmillió forint összegű éven túli lejáratú beruházási hitel után a jegybanki kamat negyven százalékának megfelelő mértékű kamattámogatás igényelhető,

- új mezőgazdasági gép pénzügyi lízingeléséhez,

- fiatal agrárvállalkozók, valamint pályakezdő fiatal agrárszakemberek alkalmazásának támogatásához,

- birtok-összevonási célú termőföld vásárlásához a rendeletben megfogalmazott feltételek megléte esetén az adásvételi szerződésben kikötött vételár legfeljebb húsz százaléka,

- vadgazdálkodási tevékenységhez kapcsolódó támogatásokat a vadászatra jogosult erdőgazdálkodó is igényelheti.

III. A termelést segítő egyéb állami juttatások

Gázolaj-felhasználás utáni jövedéki adó visszatérítés.

A jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 1997. évi CIII. törvény 89. § (1) bekezdés a) pontja alapján csak az erdőfelújítási munkákhoz felhasznált gázolaj után igényelhető a jövedéki adó visszatérítése, melynek sza-

bályait a 216/1997. (XII. 1.) Korm. rendelet határozza meg.

Erdőfelújítási munka esetén az erdőgazdálkodót – a befejezetté nyilvánításig, legfeljebb azonban öt évig – évente és hektáronként legfeljebb 90 liter gázolajmennyiség után illeti meg az adó-visszatérítés.

Itt szeretném felhívni a figyelmet arra, hogy az erdőtelepítéshez felhasznált gázolaj jövedéki adójának a visszatérítésére nincs lehetőség, mivel az erdőtelepítések normatív támogatása tartalmaz ilyen költség-tételt is, így ennek újbóli támogatása ily módon már nem lehetséges.

A támogatások igénylése előtt feltétlenül tanulmányozzák a támogatásokra vonatkozó jogszabályokat és a pályázati felhívásokat. Szükség esetén az erdészeti igazgatás, valamint az FVM hivatalok szakemberei szakszerű segítséget nyújtanak.

Végezetül szeretném felhívni a figyelmet arra, hogy a támogatások felhasználásáról készített elszámolások során feltétlenül tartsák be a támogatási okiratban, illetve annak mellékleteiben előírtakat.

Osváth Györgyné

vezető főtanácsos,

FVM Erdészeti Hivatal

(Forrás: Magyar Mezőgazdaság)

Az elsivatagosodásról

Az erdők eltávolítása miatt tapasztalható sivatagosodás méreteire vonatkozóan találunk számadatokat a FAO „Trees and forests in rural land use” című kiadványában. Eszerint az erdőtakaró hiánya miatti elsivatagosodás területét évente 6 millió hektárnak becsülik. Ugyanakkor a degradált földterületekből évente legalább 21 millió hektárt lehetne újra termővé alakítani. Referáló személyes megjegyzése: hasznosabb lenne fegyverek helyett erre költekezni.

* * *

Az erdőirtásokról

Amíg a világ egyik legnagyobb összefüggő erdős területének, az Amazonas medencéjében lévőnek, mintegy 80%-a ma még érintetlen, katasztrofális a helyzet Afrika Szaharától délre fekvő részén. Itt és egyebütt a száraz trópusi erdők 80%-át tönkretették. A világ gazdasági erőforrásainak felhasználását ezért át kellene gondolni, a fegyverkezés helyett a természeti erőforrások gondozása okosabb cél lehetne.

(Hivatkozás: FAO: *Trees and forests in rural land use*, 1991.)

Dr. Szodfridt István